

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Центр заочної та вечірньої форми навчання

Кафедра банківської справи

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(шифр та найменування спеціальності)

за магістерською програмою професійного спрямування

«Управління діяльності банків на фінансовому ринку»

(назва освітньої програми)

на тему: **«УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ БАНКУ»**

(назва теми)

Виконавець:

студентка ЦЗВФН 6зф12м групи

_____ Ковальчук Аліна Юріївна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

К.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

_____ Онищенко Юлія Ігорівна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. В сучасних реаліях функціонування вітчизняних банків, коли реформування банківської системи України супроводжується інтеграцією країни у світовий економічний простір, що, як наслідок, веде до підвищення законодавчих вимог до діяльності банків у напрямі оцінки та контролю банківських ризиків, на нашу думку, комплексне дослідження управління ресурсами банків є обґрунтованим. Результати роботи банку напряму залежать від якості сформованих ресурсів. Важливим моментом для банку є позитивний фінансовий результат. Оскільки близько 70 % активних операцій займають кредитні операції, то зрозуміло, що насамперед якість ресурсів впливає на кошти, направлені на кредитування. Значним проявом цього стала криза банківського сектору України в 2008 році. Дані події продемонстрували вагомість та значимість проведення обґрунтованішої політики з приводу управління ресурсами банку та підвищення капіталізації банків, що в сукупності забезпечує фінансову стійкість банківської системи.

Метою дипломної роботи є дослідження процесів управління фінансовими ресурсами банків України в сучасних умовах.

Досягнення поставленої мети зумовило визначення та виконання таких **завдань**:

1. визначити сутність поняття фінансових ресурсів та розглянути їх види;
2. проаналізувати законодавче забезпечення формування фінансових ресурсів банків;
3. розглянути теоретичні підходи до управління фінансовими ресурсами банку;
4. провести оцінку формування фінансових ресурсів банків України в сучасних умовах;
5. проаналізувати формування фінансових ресурсів банків України;

6. сформувати групи банків залежно від джерел формування фінансових ресурсів банку; 7. проаналізувати формування фінансових ресурсів банку на прикладі АТ «ПУМБ»;

8. розробити рекомендації щодо управління ресурсів банків.

Об'єктом даного дослідження є фінансові ресурси банків в Україні.

Предметом дослідження є система економічних відносин, що виникають між банками та іншими суб'єктами грошового ринку з приводу управління фінансовими ресурсами банку.

Методи дослідження. В дослідженні було використано наступні методи: метод порівняння використовувався при визначенні сутності поняття «фінансові ресурси банку»; використано графічний та табличний метод для наглядного представлення результатів розрахунків та аналізу та відображення основних показників діяльності банків; використано метод кластерного аналізу для розподілу банків по групам в залежності від виду ресурсів за рахунок яких більшою мірою функціонує банк.

Інформаційними джерелами для даної роботи були нормативні та законодавчі акти, наукові праці вітчизняних та зарубіжних авторів, які досліджували проблеми формування ресурсів комерційними банками, статистичні дані представленні НБУ.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ РЕСУРСІВ БАНКІВ» розглянуто теоретичні аспекти формування ресурсів банків. Обґрунтовані теоретичні основи процесів управління фінансовими ресурсами банку, їх сутність, характеристика та організація роботи з управлінням ресурсної бази банку.

В даних умовах функціонування банків для діяльності банк повинен мати певну суму коштів, яка і буде складати ресурси банку. Проаналізувавши обрані визначення «фінансових ресурсів», можна зробити висновок, що

фінансові ресурси банку - це залучені та запозичені банком кошти від суб'єктів економічної діяльності та фізичних осіб, а також власні банківські кошти (власний капітал), які перебувають у розпорядженні банку і використовуються ним для кредитних, інвестиційних та інших активних операцій для отримання прибутку.

Вивчення законодавчої бази показало, що немає прямого і єдиного регулювання діяльності банків. Так, в першу чергу, регулюється розмір власних ресурсів банку. В Законі України «Про банки та банківську діяльність» встановлено вимоги до мінімального розміру статутного капіталу. В Постанові Національного банку України немає «Про порядок регулювання діяльності банків в Україні» встановлені вимоги до нормативів: Н1, Н2, Н3 регулюють значення капіталу та показують здатність банку відшкодувати фінансові втрати з власного капіталу; Н6 показує готовність банку виконувати свої зобов'язання.

Забезпечення ефективності управління залученими ресурсами банку продовжує залишатися одним з найважливіших питань у менеджменті банківської діяльності. Під час управління фінансовими ресурсами виникає необхідність в оперативній оцінці їхнього формування (залучення та запозичення) та розміщення, яка повинна ґрунтуватися на дотриманні балансу між активами та зобов'язаннями за строками та обсягами.

Депозитна політика банку визначає загальну стратегію, положення і обмеження в діяльності банку щодо здійснення депозитних операцій з клієнтами. Визначення основних складових депозитної політики може служити основою для формування методологічних засад її розроблення у кожному банку, оскільки ці компоненти відображають всі головні аспекти організації депозитної діяльності, які мають бути врахованими при здійсненні відповідних операцій.

У другому розділі «ОЦІНКА ФОРМУВАННЯ РЕСУРСІВ БАНКІВ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ» проаналізовано практичні засади діяльності ПАТ «ПУМБ» у сфері управління фінансовими ресурсами.

В сучасних умовах, коли існує негативний вплив політичних та економічних явищ, які заважають надійній та ефективній роботі банківської системи. Так як вона є головною складовою фінансової системи. Саме тому покращення вирішить певні соціально-економічні проблеми. Адже згідно вищесказаного головною функцією банківської системи є формування ресурсної бази банків України.

За проаналізований період вподобання банків стали іншими, тепер вони більш зацікавлені у кредитуванні НБУ. Можна прийти до таких результатів, що на даний час залучені кошти переважають в банківській системі. Саме вони на протязі всього аналізованого періоду займали найбільш вагоме значення в ресурсній базі.

Коли ми провели цей аналіз структурні частини ресурсної бази, а мається на увазі власних, залучених та запозичених коштів, ми можемо зробити висновок, що в результаті збільшення вимог НБУ власний капітал поступово збільшується, і це забезпечує зміцнення стійкості банків до впливу негативних явищ в банківській системі країни.

Кластерний аналіз (англ. Dataclustering) — задача розбиття заданої вибірки об'єктів (ситуацій) на підмножини, які називаються кластерами, так, щоб кожен кластер складався з схожих об'єктів, а об'єкти різних кластерів істотно відрізнялися.

Розподіл банків за джерелами формування ресурсної бази проводиться на основі наступних показників: питома вага власного капіталу у пасивах; питома вага коштів клієнтів у пасивах; питома вага запозичених ресурсів у пасивах. Кластерний аналіз проводився на два звітних періоди: на 1 січня 2016 року серед 113 банків та на 1 січня 2021 р. серед 73 банків [43].

Також, ми можемо зробити такий висновок, що через те, що НБУ посилює вимоги, то банки почали збільшувати частку власного капіталу в ресурсній базі. Тому наслідками цього є, зміцнення стійкості банків до впливу негативних явищ в банківській системі країни.

У третьому розділі «ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ УПРАВЛІННЯ РЕСУРСАМИ БАНКІВ УКРАЇНИ» запропоновано напрями розвитку в процесі управління фінансовими ресурсами банків; проведено оцінку ефективності розвитку фінансових ресурсів; здійснено моделювання впливу зовнішніх та внутрішніх факторів на управління фінансових ресурсів банків.

Банківська система є одною із головних складових економіки країни. Яка допомагає роботі вільних коштів та робить з них функціонуючий капітал. Через нарощування обсягів банківських ресурсів банківська система України постійно розвивається та стабільно функціонує. Чим більшу увагу банки будуть приділяти формуванню фінансових ресурсів, тим краще вони будуть розвивати інвестиційну діяльність, здійснювати кредитні операції, формувати резерви та підтримувати фінансову стійкість, ліквідність. Важлива проблема повстала зараз перед сучасними банками України, яка стосується формування, використання та управління ресурсною базою.

Банки в основному працюють з залученими ресурсами. Банк безпосередньо залежить від залучених ресурсів, їх кількісні та якісні характеристики визначають потенціал банку, впливають на його ліквідність і стійкість. Правильно збудована політика роботи з управлінням залученими ресурсами є не тільки головною складовою якісного менеджменту банків, а й важливою умовою для збільшення конкурентоспроможності та стабільного прибутку банку.

Управління фінансовими ресурсами банку вимагає точної та достатньої інформації як із внутрішніх, так і зовнішніх джерел. При цьому зовнішня інформація необхідна для прогнозування економічного розвитку та формулювання стратегії, внутрішня – для відстеження виконання політики щодо управління пасивами та оцінки необхідності змін у ній. Вся інформація, що використовується банком, повинна бути значущою, надійною і своєчасною.

З метою оптимізації, покращення депозитного портфеля та для забезпечення більшого надходження коштів на строкові та ощадні

депозити можна рекомендувати спрощення режиму функціонування відповідних рахунків, тобто порядку зарахування коштів на вклади, видачі готівки та перерахування з депозитних рахунків. Вважається, що більш оптимальним варіантом було б широко застосовувати строкові вклади з додатковими внесками, а також скоротити обмеження на здійснення розрахунків із використанням коштів, що містяться на ощадних та строкових депозитах.

ВИСНОВКИ

Для вдосконалення формування ресурсної бази банківської системи України, на нашу думку, необхідно звернути увагу на наступні напрямки розширення сфери діяльності банківських установ у процесі реалізації ресурсної політики:

- 1) розширення клієнтської бази банків та збереження постійної клієнтури;
- 2) залучення представників малого бізнесу як потенційних власників депозитних рахунків;
- 3) створення багатофункціональної бази даних для управління інформацією про клієнтів;
- 4) розширення спектру продуктів та послуг, що надаються;
- 5) розширення маркетингових прийомів щодо просування банківських продуктів;
- 6) мінімізація витрат при формуванні банківських ресурсів.